

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΣΟΦΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

Evlogi Georgiev 103, Sofia 1504, Bulgaria,
Τηλ.: + 359 (0) 2 9447959, 9447790, Fax: + 359 (0) 2 9505375
E-mail: economy@grembassysofia.org
Web: agora.mfa.gr/bg60

Επιμέλεια: Θεολογία Βούλγαρη, Γραμματέας ΟΕΥ Β'
Ιωάννης Μαρούτσος, Γραμματέας ΟΕΥ Β'

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ 3/2013

**Για τις οικονομικές εξελίξεις στη Βουλγαρία
και τις διμερείς οικονομικές & εμπορικές σχέσεις**

ΜΑΡΤΙΟΣ 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

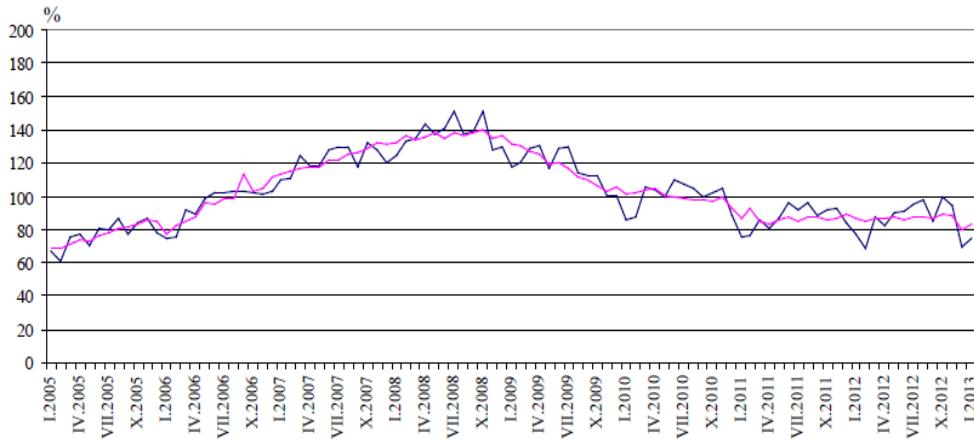
I. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	2
- Πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις	2
III. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ	7
- Πορεία υλοποίησης Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης	7
IV. ΚΛΑΔΙΚΑ	8
ΕΝΕΡΓΕΙΑ	8
- Εξελίξεις στους τομείς των ΑΠΕ - τιμών ηλεκτρισμού/φυσικού αερίου	8
- «Black Sea Oil and Gas Forum» (Σόφια, 6-7 Μαρτίου 2013)	9
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	12
- Τουριστικές ροές από την Ελλάδα στη Βουλγαρία και αντίστροφα το 2012	12
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	13
- Πορεία ιδιωτικοποίησης βουλγαρικών σιδηροδρόμων	13
V. ΣΥΝΕΔΡΙΑ – ΕΚΘΕΣΕΙΣ	14
– 10η Διεθνής Έκθεση «Πολιτιστικός Τουρισμός» (Veliko Turnovo, 18-20.04.2013).	14
– Διοργάνωση αποστολών για εκθέσεις INFACOMA και DETROP-OINOS 2013.....	15
– 11th Southeast European Freight Forwarders and Logistics Providers Congress (Αθήνα, 16-17.05.2013)	15
VI. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΝΕΑ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ	16
– Παρουσίαση της εταιρείας "Bonjour Design Consultants"	16
- Παρακαλούμε σε περίπτωση αναδημοσίευσης να αναφέρεται η πηγή	
- Εάν δεν επιθυμείτε να λαμβάνετε σε μηνιαία βάση το δελτίο, μπορείτε να μας ενημερώσετε σχετικά, ώστε να σας αφαιρέσουμε από τη λίστα αποδεκτών	

I. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

- Πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις

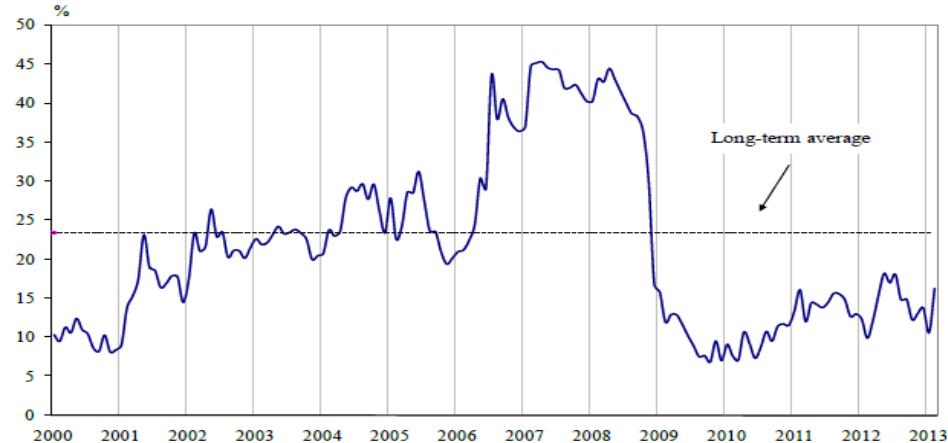
Σύμφωνα με το πιο πρόσφατο ενημερωτικό δελτίο του αρμόδιου Υπουργείου Οικονομικών (web: <http://www.minfin.bg/en/page/542>) και τα ενημερωμένα στατιστικά στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας και του Στατιστικού Ινστιτούτου, οι πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις στη Βουλγαρία έχουν ως εξής:

- Το δ' τρίμηνο 2012, το βουλγαρικό ΑΕΠ ενισχύθηκε κατά 0,5% σε ετήσια βάση και κατά 0,1% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο (flash estimates βουλγαρικού Στατιστικού Ινστιτούτου). Υπενθυμίζεται ότι το γ' τρίμηνο 2012 είχε αυξηθεί σε αντίστοιχο ποσοστό. Συνεπώς, **για το σύνολο του 2012, εκτιμάται ότι το ΑΕΠ ενισχύθηκε κατά 0,8%**, ποσοστό που επιβεβαιώνει τις σχετικές προβλέψεις του ΔΝΤ. Το ΔΝΤ εκτιμά ότι η ανάπτυξη της χώρας θα ανέλθει στο 1,5% το 2013, ενώ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει ανάπτυξη 1,4% το 2013 και 2% το 2014. Από την πλευρά της η EBRD (Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη) προβλέπει πλέον ανάπτυξη 1,9% για το 2013 (έναντι αρχικών προβλέψεων 1,7%), ενώ η Παγκόσμια Τράπεζα εκτιμά την ανάπτυξη για εφέτος στο 1,8% (έναντι αρχικών προβλέψεων 2,5%).
- Ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής σημείωσε, για δεύτερο συνεχόμενο μήνα, εντυπωσιακή αύξηση τον Ιανουάριο 2013 (+7,9% σε ετήσια βάση). Αντίθετα, η κατακόρυφη κάμψη των λιανικών πωλήσεων (-5,8%) συνεχίστηκε το Δεκέμβριο 2012. Εντονότερα πτωτικά κινήθηκαν οι κατηγορίες του οπτικοακουστικού εξοπλισμού (-14%) και του τηλεπικοινωνιακού/Η/Υ εξοπλισμού (-13,2%). Μικρή αύξηση παρουσίασε μόνο η κατηγορία τροφίμων/ποτών/καπνού (+1,3%).

Διάγραμμα 2: Δείκτης κατασκευαστικής δραστηριότητας (2005 – 2012, 2005=100) εποχικώς (ροζ γραμμή) και μη εποχικώς (μπλε γραμμή) διωρθωμένος. Πηγή: Βουλγαρικό Στατιστικό Ινστιτούτο.

- Πτωτικά κινήθηκε η κατασκευαστική δραστηριότητα τον Ιανουάριο τ.έ. (-3,1%), συνεχίζοντας την καθοδική πορεία των τελευταίων μηνών του 2012 και παραμένοντας ακόμη σε χαμηλά επίπεδα λόγω της σημαντικής κάμψης της διετίας 2010-2011. Αναλυτικότερα, έντονα αρνητικά κινήθηκε ο κλάδος της κατασκευής έργων (civil engineering, -6,1%), ενώ ελαφρώς αρνητική ήταν η πορεία και στην κατασκευή κτηρίων (-0,9%). Το Κέντρο Οικονομικής Ανάπτυξης (CED, web: www.ced.bg) εκτιμά ότι, για το σύνολο του 2012, η κατασκευαστική δραστηριότητα θα είναι τελικά οριακά θετική (ελάχιστα πάνω από 0%), αλλά η έντονα πτωτική πορεία τον περασμένο Δεκέμβριο πιθανώς να ανατρέψει τις προβλέψεις αυτές.

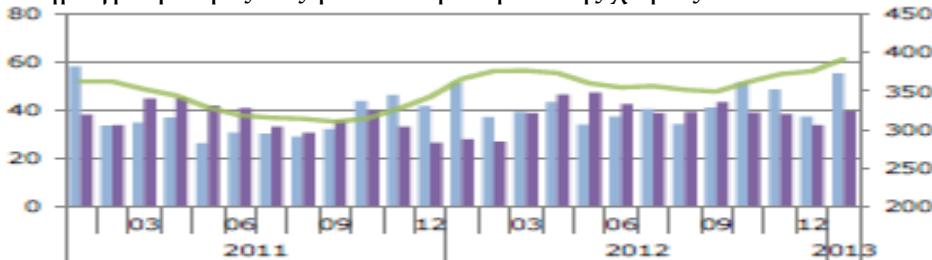

Διάγραμμα 2: Δείκτης επιχειρηματικού κλίματος 2000–2013. Πηγή: Βουλγαρικό Στατιστικό Ινστιτούτο

- Σε ότι αφορά τον δείκτη επιχειρηματικού κλίματος, το Φεβρουάριο 2013 ενισχύθηκε κατά 5,7%. Είναι εντυπωσιακό ότι για πρώτη φορά ύστερα από πολύ καιρό, αισιοδοξία καταγράφεται και στις τέσσερις βασικές κατηγορίες.

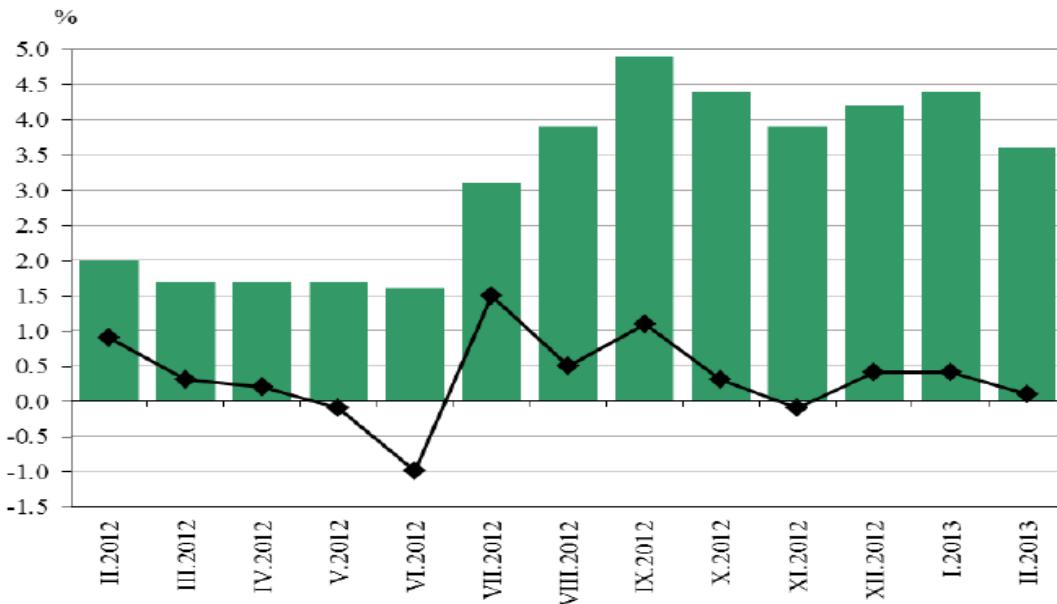
Αναλυτικότερα, η βιομηχανία ενισχύθηκε κατά 3,6%, οι κατασκευές κατά 4,1%, το λιανικό εμπόριο κατά 11,7% και οι υπηρεσίες κατά 5,3%.

- Τον Ιανουάριο 2013, η ανεργία συνέχισε την ανοδική της πορεία και διαμορφώθηκε στο 11,9% (αυξημένη κατά 0,8% σε ετήσια βάση). Σημειώνεται ότι το δ' τρίμηνο 2012, η ανεργία ανήλθε στο 12,4%, αυξημένη κατά 0,9% σε σχέση με το γ' τρίμηνο και κατά 1% σε ετήσια βάση. **Για το σύνολο του 2012, η ανεργία διαμορφώνεται σε περίπου 12,3%** (αυξημένη, δηλαδή κατά 1,1% σε σχέση με το 2011). Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι αρνητικές τάσεις στην απασχόληση (υποχώρηση κατακόρυφα, κατά 4,9%, το δ' τρίμηνο 2012) αντανακλούν τη μείωση του εργατικού δυναμικού και σχετίζονται και την αρνητική δημογραφική εξέλιξη του πληθυσμού της χώρας.

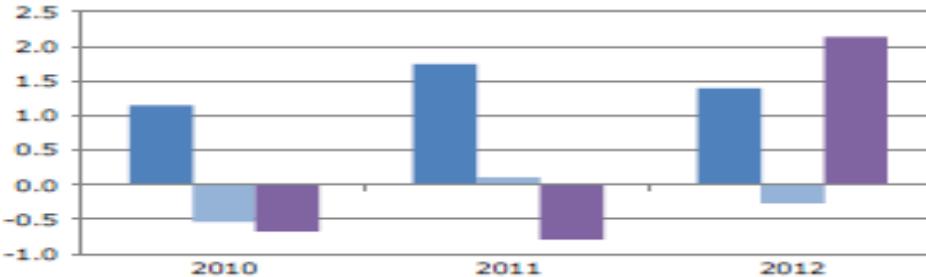
Διάγραμμα 3: Εισροές (γαλάζια στήλη), εκροές (μοβ στήλη) απασχολούμενων και σύνολο ανέργων (κόκκινη γραμμή) την περίοδο 2011–2013 (σε χιλιάδες). Πηγή: Εθνικό Στατιστικό Ινστιτούτο.

- Αύξηση 0,1% κατέγραψε ο πληθωρισμός στη Βουλγαρία το Φεβρουάριο 2013 σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2011 η άνοδος ανέρχεται σε 3,6%. Ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός παρέμεινε σε σχετικά υψηλά επίπεδα και ανήλθε στο 3,3%. Βάσει του εναρμονισμένου δείκτη τιμών καταναλωτή (HICP), του συγκριτικού δηλαδή δείκτη τιμών μεταξύ όλων των κρατών-μελών της ΕΕ, ο πληθωρισμός αυξήθηκε σε μηνιαία βάση κατά 0,2% και σε ετήσια κατά 2,2%. Σε σχέση με το Δεκέμβριο, η μεγαλύτερη αύξηση των τιμών καταναλωτή καταγράφηκε στους κλάδους των μεταφορών (1,9%) και των επίπλων/οικιακού εξοπλισμού (0,4%). Αντιθέτως, πτώση κατέγραψαν οι κλάδοι του ρουχισμού (-2,2% - για δεύτερο συνεχόμενο μήνα), της διασκέδασης (-0,3%) και των διαφόρων αγαθών και υπηρεσιών (-0,3%). Σημειώνεται ότι ο **μέσος ετήσιος πληθωρισμός για το 2012 διαμορφώθηκε στο 3%**.

Διάγραμμα 4: Πορεία του πληθωρισμού ανά μήνα την περίοδο 2012–2013 (στις στήλες η σύγκριση γίνεται με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους και στη γραμμή με τον αμέσως προηγούμενο μήνα). Πηγή: Βουλγαρικό Στατιστικό Ινστιτούτο – Υπουργείο Οικονομικών

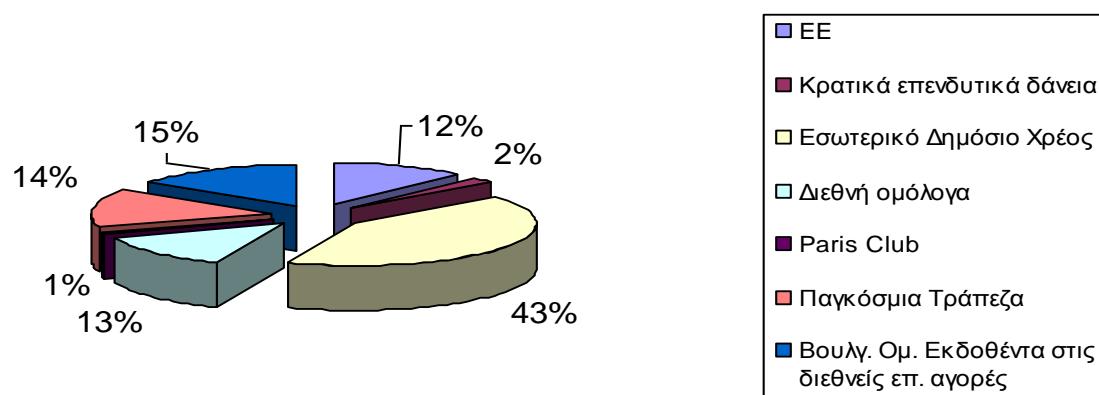
- Κατά €300,8 εκατ. ελλειμματικό (έναντι πλεονάσματος €89,7 εκατ. το Νοέμβριο) ήταν το ιοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών το Δεκέμβριο 2012. Για το σύνολο του 2012, το ιοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ήταν ελλειμματικό κατά €267,8 εκατ. (0,7% του ΑΕΠ) έναντι πλεονάσματος €103,5 εκατ. το 2011. Βασική αιτία για την εξέλιξη αυτή αποτελεί το εμπορικό έλλειμμα, το οποίο για το σύνολο του 2012 διαμορφώθηκε στα €4,68 δισ. έναντι €3,1 δισ. το 2011. Το ως άνω διάστημα οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 2,6%, ενώ οι εισαγωγές κατά 8,8%. Σημειώνεται ότι τον Ιανουάριο 2013 οι συνολικές εξαγωγές αυξήθηκαν εντυπωσιακά κατά 23,9% και οι εισαγωγές κατά 6,4%. Τον ως άνω μήνα, το εμπορικό έλλειμμα διαμορφώθηκε στα €123,3 εκατ. (μειωμένο κατά €229 εκατ. σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2012).
- Το ακαθάριστο εξωτερικό χρέος διαμορφώθηκε στο 95,4% του ΑΕΠ στα τέλη Δεκεμβρίου 2013 (στα €37,8 δισ. έναντι €35,8 στα τέλη του 2011).
- Απρόσμενη μείωση κατέγραψαν οι ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) στα τέλη του 2012, με αποτέλεσμα να διαμορφωθούν σε επίπεδα χαμηλότερα του 2011, σε αντίθεση με τις αισιόδοξες προβλέψεις του CED, που έκαναν λόγο για συνολικές επενδύσεις ύψους €2 δισ. Συγκεκριμένα, για το σύνολο του 2012, οι καθαρές εισροές ΑΞΕ διαμορφώθηκαν στα €1,2 δισ. (3,1% του ΑΕΠ) έναντι περίπου €1,6 δισ. το 2011. Πάντως, τα εν λόγω προσωρινά στοιχεία συχνά υπόκεινται σε μεταγενέστερες αναθεωρήσεις.

Διάγραμμα 5: ΑΞΕ (μπλε), ισοζύγιο τρ. Συναλλαγών (γαλάζιο) και ισοζύγιο χρηματοοικ. Συναλλαγών (μωβ) στη Βουλγαρία την τριετία 2010–2012. Πηγή: Βουλγαρική Κεντρική Τράπεζα

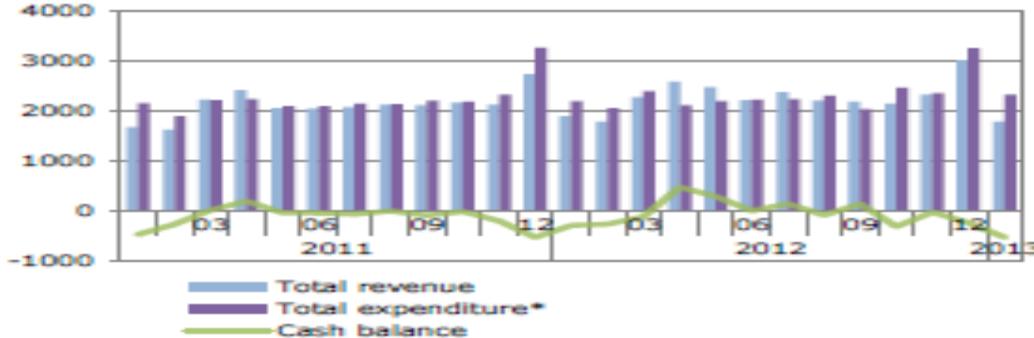
- Στα τέλη Ιανουαρίου 2013 τα δημοσιονομικά αποθέματα ανέρχονταν σε BGN 4,1 δισ.
- Σε ό,τι αφορά το χρέος της γενικής κυβέρνησης, στα τέλη Ιανουαρίου 2013 η σχέση του με το ΑΕΠ διαμορφώθηκε στο 16,2%, μειωμένη κατά 2,9% σε ετήσια βάση (6,3% εσωτερικό χρέος, 8,8% εξωτερικό χρέος, 1,2% δημόσιο εγγυημένο χρέος). Υπενθυμίζεται ότι στα τέλη 2012 το χρέος της γενικής διακυβέρνησης διαμορφώθηκε στο 17,6% του ΑΕΠ. Αναφορικά με τη δομή του, το 41,8% περίπου του εν λόγω χρέους είναι εσωτερικό και το 28% περίπου αφορά σε διεθνή ομόλογα και βουλγαρικά ομόλογα που εκδόθηκαν στις διεθνείς επενδυτικές αγορές (βλ. σχετικό διάγραμμα). Σημαντική αύξηση σημειώσε το χρέος προς την ΕΕ (από 2% πριν από ένα μήνα σε 12%). Τέλος, σημειώνεται ότι το 55,1% περίπου του βουλγαρικού δημοσίου χρέους είναι σε Ευρώ (έναντι 60,2% πριν από ένα μήνα).

Διάγραμμα 6: Δημόσιο χρέος Βουλγαρίας ανά πιστωτές (Ιανουάριος 2013)

Τον Ιανουάριο 2013 το ταμειακό έλλειμμα διαμορφώθηκε στο 0,7% (αυξημένο κατά €122 εκατ.), γεγονός που αποδίδεται στα χαμηλότερα φορολογικά έσοδα και τις υψηλότερες δαπάνες. Αναλυτικότερα, τα κρατικά έσοδα τον Ιανουάριο 2013 μειώθηκαν σε ετήσια βάση κατά 5,9% (η πρώτη

καταγεγραμμένη μείωση εσόδων εδώ και πάνω από ένα χρόνο), λόγω, κυρίως, της σημαντικής κάμψης των φορολογικών εσόδων (-7,9%). Αναλυτικότερα, σημειώθηκε κάμψη των εσόδων από ΦΠΑ (-0,2%), ειδικούς φόρους κατανάλωσης (-15,4%), βάρη επί ασφαλίστρων (-80,3%), αλλά αυξήθηκαν τα έσοδα από δασμούς (+30,1%). Τέλος, για το ίδιο διάστημα, οι κρατικές δαπάνες, περιλαμβανομένης της βουλγαρικής συμμετοχής στον κοινοτικό προϋπολογισμός, ενισχύθηκαν κατά 5,8% σε ετήσια βάση. Υπενθυμίζεται ότι για το σύνολο του 2012 το ταμειακό έλλειμμα διαμορφώθηκε στο 0,45% (έναντι 2,1% στα τέλη 2011).

Διάγραμμα 7: Κρατικός προϋπολογισμός (έσοδα, έξοδα και ισοζύγιο πληρωμών σε BGN) την περίοδο 2011 – 2013. Πηγή: Βουλγαρικό Υπουργείο Οικονομικών.

III. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

- Πορεία υλοποίησης Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης

Σύμφωνα με ενημερωτικό δελτίο του βουλγαρικού Κρατικού Ταμείου Γεωργίας (State Fund Agriculture, web: <http://www.dfz.bg/en/>), το Ταμείο θα ολοκληρώσει εντός του Μαρτίου την επεξεργασία 700 προγραμμάτων, που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο του Μέτρου 121 (Modernization of Agricultural Holdings) συνολικού προϋπολογισμού περίπου € 400 εκατ. Βάσει του Μέτρου 121, οι δικαιούχοι μπορούν να λάβουν χρηματοδότηση για την αγορά νέου γεωργικού εξοπλισμού και μηχανημάτων.

Το Ταμείο εκτιμά ότι συνολικά 15 μέτρα του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αγροτικής Ανάπτυξης» θα «υπερ-συμβασιοποιηθούν» (over-contracting) εντός του 2013 με στόχο την πλήρη απορρόφηση των προβλεπόμενων κονδυλίων πριν από το τέλος της προγραμματικής περιόδου (2007-2013). Για αναλυτική παρουσίαση και πληροφορίας αναφορικά με τα επιμέρους Μέτρα του Προγράμματος, βλ. <http://www.dfz.bg/en/Rural-development-areas-program/measures/>.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που δημοσιοποίησε το Ταμείο, έχει ήδη συμβασιοποιηθεί το 77% του προϋπολογισμού του Επιχειρησιακού Προγράμματος, ενώ οι καταβληθείσες πληρωμές αντιστοιχούν στο 54% του συνολικού προϋπολογισμού.

◊◊◊◊◊

IV. ΚΛΑΔΙΚΑ

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- Εξελίξεις στους τομείς των ΑΠΕ - τιμών ηλεκτρισμού/φυσικού αερίου

Ο υπηρεσιακός Υπουργός Οικονομίας, Ενέργειας και Τουρισμού, κ. Asen Vasilev, ανακοινώνοντας τις βασικές προτεραιότητες κατά τη διάρκεια της σύντομης θητείας του, υποστήριξε ότι εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), χωρίς τα απαιτούμενα πιστοποιητικά, θα πρέπει να αποσυνδεθεί προσωρινά από το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας.

Ο κ. Vasilev ανέφερε συγκεκριμένα ότι περίπου το 40% του συνόλου των φωτοβολταϊκών σταθμών και αιολικών πάρκων δεν είχε εμπρόθεσμα υποβάλει πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο σχετικά με τον παραχθέντα κατά τους τελευταίους εννέα μήνες όγκο ηλεκτρικής ενέργειας στο Εθνικό Κέντρο Κατανομής Φορτίου του Διαχειριστή Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΟ), παραβιάζοντας σχετική νομική υποχρέωση. Υποστήριξε δε ότι οι μη συμμορφούμενες εγκαταστάσεις ΑΠΕ θα έπρεπε να αποσυνδεθούν μέχρις ότου συμμορφωθούν και, προς την κατεύθυνση αυτή, έχουν δοθεί σχετικές οδηγίες.

Ο κ. Vasilev ανέφερε, επίσης, ότι το Υπουργείο Οικονομίας, Ενέργειας και Τουρισμού θα ζητήσει επίσης από τον ESO να προτείνει ένα νομικά και τεχνικά ορθό μηχανισμό για την κατάργηση υφιστάμενων περιορισμών στις εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας προς την Τουρκία.

Τέλος, ο κ. Vasilev ανακοίνωσε ότι η αρμόδια ρυθμιστική αρχή για την ενέργεια (State Energy and Water Regulatory Commission, SEWRC) αναμένεται να θεσπίσει κανόνες για το εμπόριο ηλεκτρικής ενέργειας που θα τεθούν σε ισχύ από τις 15 Απριλίου τ.έ., σηματοδοτώντας το πρώτο βήμα προς την απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και την τόνωση της ανταγωνιστικότητας της Βουλγαρίας.

Σημειώνεται ότι, στις αρχές Μαρτίου, νέα πρόεδρος της SEWRC ανέλαβε η κα Ευγενία Haritonova, πρώην αναπληρώτρια Υπουργός Οικονομίας,

Ενέργειας & Τουρισμού. Σημειώνεται ότι, σε συνέχεια των μαζικών διαδηλώσεων σε όλη τη Βουλγαρία, με αφορμή τις αυξημένες τιμές ηλεκτρικού ρεύματος, που οδήγησαν στην πτώση της κυβέρνησης Borissov, το Κοινοβούλιο ενέκρινε στα τέλη Φεβρουαρίου τ.έ. τροποποιήσεις του νόμου για την ενέργεια, βάσει των οποίων η αρμόδια ρυθμιστική αρχή για την ενέργεια (State Energy and Water Regulatory Commission, SEWRC) θα μπορεί να μεταβάλει τις τιμές του ηλεκτρισμού σε διάστημα συντομότερο του ενός έτους.

Σε συνέχεια της εξέλιξης αυτής, η SEWRC πρότεινε μειώσεις στις τιμές καταναλωτή της τάξης του 5,5 - 7,5% ανά εταιρεία με θέση σε ισχύ από την 1^η Μαρτίου. Επίσης, η SEWRC μείωσε περαιτέρω από 1^η Απριλίου και την τιμή του φυσικού αερίου κατά 3,89% (είχε προηγηθεί μείωση 9,8% από 1^η Ιανουαρίου τ.έ.), στα BGN 630, 94 (περίπου €323 - χωρίς ΦΠΑ και ειδικούς φόρους κατανάλωσης) ανά 1.000 κυβικά μέτρα. Σε ό,τι αφορά τις μειώσεις των τιμών καταναλωτή θέρμανσης, αυτές διαμορφώνονται από 3,8 έως 6,5% ανά πόλη.

◊◊◊◊◊

- «Black Sea Oil and Gas Forum» (Σόφια, 6-7 Μαρτίου 2013)

Στόχος του εν θέματι συνεδρίου ήταν η ενημέρωση σχετικά με τη διαμορφωθείσα κατάσταση στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας και ενδεχόμενες επενδυτικές ευκαιρίες. Η κα Evgenia Haritonova, απερχόμενη αναπληρώτρια υπουργός Οικονομίας, Ενέργειας και Τουρισμού και νων Πρόεδρος της β/Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργεια, από 10.03.2013, αναφέρθηκε στις προτεραιότητες της Βουλγαρίας, που είναι επί του παρόντος η εγχώρια παραγωγή φυσικού αερίου, οι αγωγοί διασύνδεσης με τις γειτονικές χώρες και η διαφοροποίηση των πηγών προμηθειών. Η κα Haritonova ανακοίνωσε ότι, κατόπιν ενός διαφανούς διαγωνισμού, κοινοπραξία αποτελούμενη από την αυστριακή OMV, τη γαλλική Total και την ισπανική Repsol έχει ήδη ξεκινήσει έρευνες για ύπαρξη φυσικού αερίου στο κοίτασμα «Khan Asparuh» στη Μαύρη Θάλασσα. Ανάλογη διαδικασία βρίσκεται σε εξέλιξη για τα κοιτάσματα Silistar, Sveti Marina και Teres. Επίσης ανέφερε ότι η διασύνδεση των δικτύων μεταφοράς φυσικού αερίου της Βουλγαρίας με τη Ρουμανία θα ολοκληρωθεί τον Μάιο του 2013, ο σχεδιασμός για την αντίστοιχη εξέλιξη με το δίκτυο της Σερβίας θα ξεκινήσει σε έναν μήνα και η κατασκευή του αγωγού που θα συνδέσει τα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου Βουλγαρίας - Ελλάδας, θα ξεκινήσει στα μέσα του 2013. Σε ό,τι αφορά το σχιστολιθικό αέριο, ανέφερε ότι το Υπουργείο της ακολουθεί τις αποφάσεις του Κοινοβουλίου και ότι παραγωγή σ.α. θα μπορούσε να ξεκινήσει μόνο εάν το moratorium στη υδραυλική εξόρυξη ανακαλούνταν. Ο κ. Petar Poptchev, ειδικός σύμβουλος του Βούλγαρου Υπουργού Οικονομίας, Ενέργειας και Τουρισμού και Εθνικός Συντονιστής του σχεδίου Nabucco,

ανέφερε σχετικά ότι η Chevron δεν είχε πρόθεση υδραυλικής αλλά μόνο συμβατικής εξόρυξης στη Βουλγαρία.

Η παρουσίαση της κας Veneta Tzvetkova, επικεφαλής του τμήματος ενεργειακών αγορών και ανάπτυξης υποδομών στο Υπουργείο Οικονομίας, Ενέργειας και Τουρισμού, είχε ως θέμα την ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας στην περιοχή με στόχο την οικονομική ανάπτυξη και τη διαφοροποίηση των πηγών προμηθειών. Στο πλαίσιο αυτό, παρουσίασε τους σχεδιαζόμενους αγωγούς φυσικού αερίου (Nabucco, WBC, TAP, IGI), καθώς και τους διασυνδετήριους με τις γειτονικές της Βουλγαρίας χώρες. Αναφερόμενη στον αγωγό TANAP (Transanatolian Pipeline) σημείωσε τη στρατηγική του σημασία για τη διαφοροποίηση των πηγών προμηθειών για την Ευρώπη και για την επίδρασή του στο σχέδιο αγωγού του Nabucco. Τέλος αναφέρθηκε στο δυναμικό της Μαύρης Θάλασσα με τις ανακαλύψεις σε Kaliakra, Kavarna, Khan Asparuh, ενώ πρόσθεσε ότι τα αποθεματικά Galata μπορούν να διοχετευθούν προς βιομηχανικούς καταναλωτές ενώ υφίσταται και σχέδιο μετατροπής σε αποθήκη φυσικού αερίου.

Ο κ. Andy Lane, διευθυντής επιχειρηματικής ανάπτυξης της BP στους τομείς του φυσικού και υγροποιημένου αερίου, εκτίμησε ότι έως το 2030 η Ευρώπη θα εισάγει τα 2/3 του φυσικού αερίου που χρειάζεται λόγω της σταδιακής εξάντλησης υφιστάμενων ευρωπαϊκών κοιτασμάτων. Αυτός είναι, κατά τον κ. Lane, ο λόγος που καθιστά το South Corridor απαραίτητο. Ακολούθως, ο εκπρόσωπος της BP αναφέρθηκε αναλυτικότερα στα πεδία Shah Deniz I και II, στις κοινοπραξίες των οποίων η εταιρεία του συμμετέχει, καθώς και στις προοπτικές ανακάλυψης νέων κοιτασμάτων στην περιοχή. Σε ό,τι αφορά την αναμενόμενη απόφαση της κοινοπραξίας Shah Deniz II για την επιλογή του αγωγού, που θα μεταφέρει φυσικό αέριο από την Κασπία στην Ευρώπη (TAP ή Nabucco West), παρακάμπτοντας τη Ρωσία, ο κ. Lane επανέλαβε ότι αυτή θα ληφθεί τον Ιούνιο τ.έ. και θα βασίζεται σε διαφανή και αξιοκρατικά κριτήρια βιωσιμότητας του έργου.

Ο κ. Kiril Temelkov, διευθύνων σύμβουλος της Bulgartransgaz, αφού αναφέρθηκε στη σημασία των διασυνδετήρων αγωγών φυσικού αερίου με τις γειτονικές στη Βουλγαρία χώρες (Ελλάδα, Τουρκία, Σερβία και Ρουμανία), σε ό,τι αφορά ειδικότερα το διασυνδετήριο Βουλγαρίας - Τουρκίας (ITB), επισήμανε ότι θα υλοποιηθεί είτε στο πλαίσιο του Nabucco είτε ανεξάρτητα αυτού, ανάλογα με τις αποφάσεις της κοινοπραξίας Shah Deniz τον Ιούνιο. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με κοινή διακήρυξη Τουρκίας - Βουλγαρίας και τον οδικό χάρτη του έργου, οι σχετικές υποδομές από πλευράς Βουλγαρίας θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί έως το τέλος του τ.έ.

Προχωρώντας σε μια συγκριτική ανάλυση των South Corridor και South Stream, ο κ. Jean-Baptiste Vinois, επίτιμος διευθυντής Ευρωπαϊκής Επιτροπής για θέματα εσωτερικής ενεργειακής αγοράς, υποστήριξε ότι για την ΕΕ προτεραιότητα είναι το πρώτο έργο, καθώς πληροί όλα τα στοιχεία «διαφοροποίησης» (diversification) που θέτει η τελευταία. Σε ό,τι αφορά το South Stream, δήλωσε μεν ότι καλωσορίζουν το έργο, αλλά, ακολούθως, τόνισε ότι το έργο δεν αποτελεί προτεραιότητα της ΕΕ και πληροί μόνο ένα από τα τρία βασικά κριτήρια διαφοροποίησης. Τέλος, ο κ. Vinois αναφέρθηκε στις προσπάθειες της Επιτροπής να πείσει το Τουρκμενιστάν να εξαγάγει φυσικό αέριο στις χώρες της ΕΕ.

Έχοντας μια διαφοροποιημένη προσέγγιση, ο κ. Poptchev εκτίμησε ότι ο South Stream προσφέρει στο διεθνές σύστημα διακίνησης φυσικού αερίου, συνεισφέροντας μια νέα εναλλακτική διαδρομή μεγάλης σημασίας, ενώ, παράλληλα, κάλεσε ΕΕ και Ρωσία να αρχίσουν έναν ειλικρινή μεταξύ τους διάλογο για τα θέματα φυσικού αερίου, χωρίς προκαταλήψεις και παρεξηγήσεις.

Ο κ. Sahand Hagi, εκ μέρους της E.ON Ruhrgas, που μετέχει στην κοινοπραξία του TAP, υποστήριξε ότι ο εν λόγω αγωγός συμβάλλει όχι μόνο στη διαφοροποίηση των πηγών αλλά και στην υγιέστερη διαμόρφωση των τιμών σε μια περιοχή (Κεντρο-ανατολική Ευρώπη), όπου το έως τώρα σύστημα διαμόρφωσης τιμών (και, ειδικότερα, τα λεγόμενα «σήματα τιμών», price signals) δε θεωρείται εξελιγμένο.

Ακολούθως, αναλυτική παρουσίαση των σχεδιαζόμενων ερευνών και των σχετικών ακολουθούμενων μεθόδων για την εύρεση υδρογονανθράκων στο υποθαλάσσιο κοίτασμα Khan Asparuh στη Μαύρη Θάλασσα (Khan Asparuh block) έκαναν οι κκ. Jean-Baptiste Gouges, εκ μέρους της εταιρείας TOTAL, και Kurt Wagner, εκ μέρους της εταιρείας OMV. Ο κ. Gouges χαρακτήρισε συνολικά τη λεκάνη της δυτικής Μαύρης Θάλασσας ως «υποσχόμενη», ενώ ο κ. Wagner υποστήριξε ότι από τις πρώτες μελέτες διαπιστώνεται στο πεδίο Khan Asparuh ποικιλία τύπων (play types) υδρογονάνθρακα και πως τα συστατικά για ένα λειτουργικό σύστημα υδρογονανθράκων είναι παρόντα. Πάντως, ο κ. Wagner συμπλήρωσε ότι απαιτούνται περαιτέρω σεισμικά δεδομένα για την εξαγωγή ασφαλέστερων συμπερασμάτων.

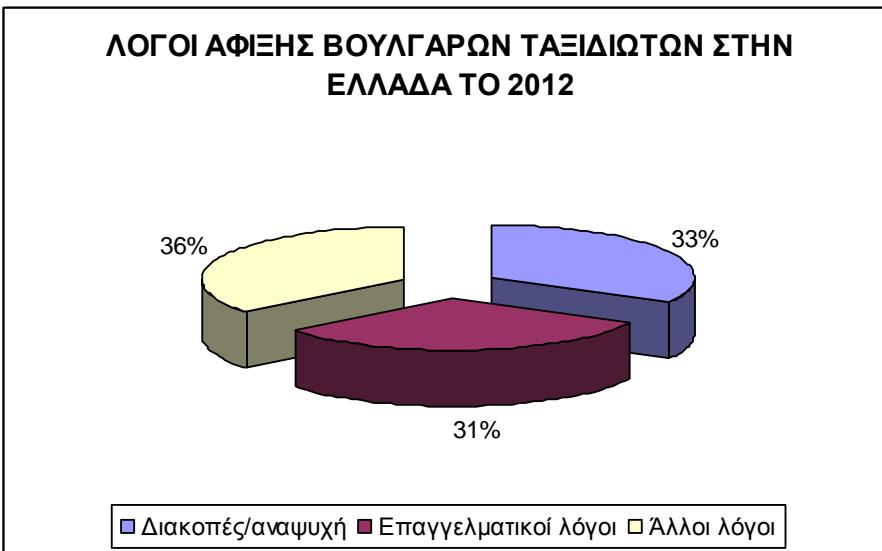
ΟΟΟΟΟ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

- Τουριστικές ροές από την Ελλάδα στη Βουλγαρία και αντίστροφα το 2012

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του βουλγαρικού Στατιστικού Ινστιτούτου και επεξεργασία των εν λόγω στοιχείων από το Γραφείο μας, οι αφίξεις Βουλγάρων επισκεπτών στην Ελλάδα το 2012 σημείωσαν μεγάλη πτώση της τάξης του 21,1% σε σχέση με το 2011, ανερχόμενες συνολικά σε περίπου 790.000. Ειδικά, οι αφίξεις Βουλγάρων στην Ελλάδα για λόγους αναψυχής/διακοπών μειώθηκαν το ως άνω διάστημα κατά 22% (το 2011 είχαν σημειώσει εντυπωσιακή αύξηση 81%). Ακόμη, όμως, πιο εντυπωσιακή είναι η μείωση των αφίξεων Βουλγάρων πολιτών για επαγγελματικούς λόγους που άγγιξε το 55%. Αντιθέτως, οι αφίξεις στην κατηγορία «άλλοι σκοποί επίσκεψης» (ενδεικτικά το Ινστιτούτο αναφέρει ως εντασσόμενη εδώ την περίπτωση φιλοξενούμενων/προσκεκλημένων) ενισχύθηκαν κατά περίπου 58%.

Συνολικά, τα ταξίδια Βουλγάρων πολιτών στο εξωτερικό το 2012 διατηρήθηκαν σε σταθερά επίπεδα σε σχέση με το 2011 (περίπου 3.800.000), με την Ελλάδα να αποτελεί τον πρώτο εντός ΕΕ προορισμό (ποσοστό 21% των συνολικών ταξιδιών) και το δεύτερο συνολικά προορισμό των Βουλγάρων ταξιδιωτών μετά την Τουρκία (ποσοστό 29% των συνολικών ταξιδιών).

Οι αφίξεις Βουλγάρων επισκεπτών στην Ελλάδα το α' δίμηνο 2013 εμφανίζονται αυξημένες κατά 9,4% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2012. Ειδικότερα, όμως, οι αφίξεις Βουλγάρων στην Ελλάδα για λόγους αναψυχής/διακοπών μειώθηκαν το ως άνω διάστημα κατά 24%.

Ταξίδια Βουλγάρων πολιτών στο εξωτερικό 2008–2013 (ανά μήνα και σε χιλιάδες). Πηγή: Βουλγαρικό Στατιστικό Ινστιτούτο (web: http://www.nsi.bg/EPDOCS/Tourism2013-02_en_11DQ5UU.pdf).

Σε ό,τι αφορά τις αφίξεις Ελλήνων επισκεπτών στη Βουλγαρία το 2012, αυτές εμφανίζονται ελαφρώς μειωμένες κατά 3% σε σχέση με το 2011 και ανέρχονται σε περίπου 1.087.000. Οι αφίξεις Ελλήνων επισκεπτών στη Βουλγαρία το α' δίμηνο 2013 είναι μειωμένες κατά 2% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2012. Συνεπώς, σε ό,τι αφορά τις ροές Ελλήνων επισκεπτών στη Βουλγαρία καταγράφονται σταθεροποιητικές τάσεις.

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

- Πορεία ιδιωτικοποίησης βουλγαρικών σιδηροδρόμων

Συγκεχυμένες είναι οι πληροφορίες αναφορικά με την πορεία της διαδικασίας αποκρατικοποίησης του εμπορευματικού κομματιού των βουλγαρικών σιδηροδρόμων (BDZ). Συγκεκριμένα, ο απερχόμενος Υπουργός Μεταφορών, κ. Ivaylo Moskovski, είχε δηλώσει ότι οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές είχαν αποσύρει τις προσφορές τους λόγω των διαμαρτυριών και διαδηλώσεων κατά της ιδιωτικοποίησης. Ακολούθως, και ενώ ο Εκτελεστικός Διευθυντής της βουλγαρικής Υπηρεσίας Ιδιωτικοποίησεων (PPCA), κ. Emil Karanikolov, διαβεβαίωνε ότι καμιά προσφορά δεν αποσύρθηκε, η κρατική τηλεόραση μετέδωσε πληροφορίες βάσει των οποίων, όντως, οι επενδυτές σκέφτονται να αποσύρουν το ενδιαφέρον τους λόγω των μεγάλων χρεών του BDZ. Η κρατική τηλεόραση, επίσης, μετέδωσε ότι δύο από τους ενδιαφερόμενους ζήτησαν παράταση της προθεσμίας υποβολής προσφορών έως της 28 Μαρτίου τ.έ. (η αρχική καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης προσφορών ήταν η 12^η Μαρτίου), ενώ άλλοι δύο αιτήθηκαν πρόσθιτων πληροφοριών για την οικονομική κατάσταση του ομίλου. Τελικά, στους 4 ενδιαφερόμενους (Grup Feroviar Roman – ρουμανικών συμφερόντων, Bulgarian Cargo Express – βουλγαρικών

συμφερόντων, Balkan Financial Services - βουλγαρικών συμφερόντων και Donau-Finanz Transport und Beteiligung - αυστριακών συμφερόντων) δόθηκε παράταση για την υποβολή δεσμευτικών προσφορών έως τις 29 Απριλίου τ.έ.

Από την πλευρά του, ο υπηρεσιακός Υπουργός Μεταφορών, κ. Kristian Krastev, επιβεβαίωσε τη δεινή οικονομική κατάσταση του BDZ, δηλώνοντας, χαρακτηριστικά, ότι ο όμιλος έχει πρακτικά χρεοκοπήσει ήδη από το 2008. Με δεδομένη την κατάσταση αυτή, ο κ. Krastev συγκάλεσε στις 26 Μαρτίου 2012 σύσκεψη με τους βασικούς πιστωτές του ομίλου, για να συζητηθεί το μέλλον της κατάχρεης εταιρείας.

Επισημαίνεται πως αυτή είναι η δεύτερη απόπειρα ιδιωτικοποίησης του εμπορευματικού κλάδου των βουλγαρικών σιδηροδρόμων, καθώς ο πρώτος διαγωνισμός δεν προσέλκυσε το αναμενόμενο ενδιαφέρον. Για το λόγο αυτό η PPCA μείωσε το ελάχιστο τίμημα στα BGN 100 από 200 εκατ. (€ 1 = BGN 1,95583) Στόχος της βουλγαρικής κυβέρνησης είναι με τα έσοδα από την αποκρατικοποίηση να αναζωογονήσει το έτερο κομμάτι (το επιβατηγό) των υπερχρεωμένων BDZ.

◊◊◊◊◊

V. ΣΥΝΕΔΡΙΑ – ΕΚΘΕΣΙΣ

– 10η Διεθνής Έκθεση «Πολιτιστικός Τουρισμός» (Veliko Turnovo, 18-20.04.2013)

Από 18 έως 20 Απριλίου 2013 θα λάβει χώρα στο Veliko Turnovo (Κεντρική Βουλγαρία) η 10η επετειακή διεθνής έκθεση με θέμα τον πολιτιστικό τουρισμό. Η εν λόγω τουριστική έκθεση διοργανώνεται από το Δήμο του Veliko Turnovo με τη συνεργασία του Υπουργείου Οικονομίας, Ενέργειας και Τουρισμού Βουλγαρίας, τη βουλγαρική Ένωση Ξενοδόχων και Ιδιοκτητών Εστιατορίων, την Ένωση των Βούλγαρων Τουριστικών Πρακτόρων και τη Δημοτική Επιτροπή Τουρισμού «Τσάρεβγκραντ Τύρνοβ».

Για συμπληρωματικές πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν απευθείας με τους διοργανωτές:

**Tourist Info Centre
"Tsarevgrad Turnov" EOOD**

Υπεύθυνη επικοινωνίας: κα Sophia Bozhkova
5, Hristo Botev str., Veliko Turnovo 5000, Bulgaria
Τηλ.: +359 (0) 62 622148, τηλ/fax: +359 (0) 62 600768
E-mail: office@velikoturnovo.info

◊◊◊◊◊

– Διοργάνωση αποστολών για εκθέσεις INFACOMA και DETROP-OINOS 2013

Με ιδιαίτερη επιτυχία διοργανώθηκαν από το Γραφείο μας σε συνεργασία με τη HELEXPO δύο αυθημερόν αποστολές ενδιαφερόμενων Βουλγαρών επιχειρηματιών/εκπροσώπων συλλογικών φορέων-επισκεπτών για τις εκθέσεις INFACOMA (Θεσσαλονίκη, 21-24.02.2013) και DETROP-OINOS (Θεσσαλονίκη, 07-10.03.2013) αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι οι εν λόγω επιχειρηματίες (συνολικά άνω των 30 ατόμων και για τις δύο αποστολές) εξέφρασαν την απόλυτη ικανοποίησή τους για τη διοργάνωση της αποστολής-επίσκεψης εκ μέρους της HELEXPO και του Γραφείου μας, ενώ εκπρόσωποι επιμελητηριακών φορέων της Βουλγαρίας (π.χ. ο πρόεδρος του Επιμελητηρίου Σόφιας, κ. Georgi Chernev) επικρότησαν τη συγκεκριμένη πρωτοβουλία.

◊◊◊◊◊

– 11th Southeast European Freight Forwarders and Logistics Providers Congress (Αθήνα, 16-17.05.2013)

Θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι το Συνέδριο με τίτλο “11th Southeast European Freight Forwarders and Logistics Providers Congress - Southeast European Intermodality Conference” θα λάβει χώρα στην Αθήνα (16-17.05.2013, Metropolitan Hotel).

Ο σκοπός του συνεδρίου είναι η ανάπτυξη βιώσιμων συστημάτων συνδυασμένων μεταφορών, με βάση τη στρατηγική θέση της περιοχής μας, καθώς και η στρατηγική συνεργασία μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών.

Για περισσότερες πληροφορίες, επισυνάπτεται το πρόγραμμα της εκδήλωσης, ενώ οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις μπορούν επίσης να επικοινωνήσουν με τους διοργανωτές:

TPIAINA Tours & Congress AE

Υπεύθυνη επικοινωνίας: κα Γεωργία Kateriniou

Τηλ.: +30 210 7499318, Fax: +30 210 7705752

E-mail: secretariat@seeffloc2013.com, gkateriniou@triaenatours.gr

◊◊◊◊◊

VI. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΝΕΑ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ *

– Παρουσίαση της εταιρείας “Bonjour Design Consultants”

Η εταιρεία Bonjour Design Consultants δραστηριοποιείται 12 χρόνια στην ελληνική αγορά και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, παρέχοντας ένα ευρύ φάσμα μελετητικών και σχεδιαστικών υπηρεσιών (corporate identity, retail design & branding) από την ανάπτυξη της εταιρικής εικόνας μέχρι τον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό χώρων λιανικής πώλησης.

Οι ενδιαφερόμενοι για το αντικείμενο δραστηριότητας της εν θέματι εταιρείας, μπορούν να επισκεφθούν τον υπερσύνδεσμο: http://bonjour-design.com/files/BD_e-brochure.swf.

Πληρέστερη ενημέρωση για τις δραστηριότητες της εταιρείας και στοιχεία επικοινωνίας για ενδιαφερόμενους για περαιτέρω συνεργασίες είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα <http://bonjour-design.com/>.

◊◊◊◊◊

Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις μπορούν, κατόπιν εγγραφής τους στο newsletter της ιστοσελίδας AGORA του Υπουργείου Εξωτερικών, να λαμβάνουν μέσω e-mail εξατομικευμένη οικονομική πληροφόρηση σχετικά με χώρες και κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών επιλογής τους, με τη συχνότητα που επιθυμούν (ημερήσια, εβδομαδιαία, μηνιαία). Για εγγραφή μπορούν να επισκέπτονται το σύνδεσμο:

<http://agora.mfa.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=23&url=%2Ffrontoffice%2Fportal.asp%3Fcpage%3DNODE%26cnode%3D63>

Πληροφόρηση σχετικά με την πορεία της βουλγαρικής οικονομίας και τις διμερείς οικονομικές και εμπορικές σχέσεις μπορούν ειδικότερα να αντλούν από την ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ Σόφιας: <http://agora.mfa.gr/bg60>

* Το Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων της Πρεσβείας της Ελλάδος στη Σόφια ενημερώνει τις ενδιαφερόμενες ελληνικές επιχειρήσεις ότι μπορούν να προβάλλουν δωρεάν τη δραστηριότητά τους στη βουλγαρική αγορά μέσω του παρόντος Ενημερωτικού Δελτίου. Σχετικές ανακοινώσεις και δελτία τύπου προς δημοσίευση (με ενημερωτικό και όχι διαφημιστικό χαρακτήρα) μπορούν να αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: economy@grembassysofia.org με την ένδειξη «Για το Ενημερωτικό Δελτίο».